X.
ULUSAL SOSYOLOJİ KONGRESİ

Krizler Çağının Toplumsal Halleri

20-22 Eylül 2023
İstanbul

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYOLOJİ DERNEĞİ
1990

HAZIRLAYAN

Akın Bakioğlu

TASARIM

Karaşın Grafik / Ece Yolcu

SOSYOLOJİ DERNEĞİ

Adres: Mebusevleri Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad. No:9/5 Çankaya Ankara

Tel: (0312) 222 12 52

Üyelik Ve Genel Iletişim Için: sosyolojidernegi@gmail.com / info@sosyolojidernegi.org.tr

Sosyoloji Araştırmaları Dergisi Hakkında Bilgi Almak Için: sosder@gmail.com

Facebook: https://www.facebook.com/sosyolojidernegi

Twitter: https://twitter.com/sosyolojidernek

Kongre web sayfası: https://www.sosyolojikongresi.org/

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Sibel Kalaycıoğlu

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Prof. Dr. İpek Merçil

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Ali Ergur

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Nilay Çabuk Kaya

Sosyoloji Derneği Başkan Yardımcısı

A.Ü. DTCF Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Kezban Çelik

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

TED Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı

Doç. Dr. Günnur Ertong Attar

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Mersin Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Besim Can Zırh

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

ODTÜ Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Akın Bakioğlu

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Gözde Aytemur

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Araştırma Görevlisi

Dr. Hasan Kürşat Akcan

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Dr. Feray Artar

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Aygül Fazlıoğlu

Sosyoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

İpek Boldağ

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Araştırma Görevlisi

Ahmet Kerem Yılmaz

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Araştırma Görevlisi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ali Ergur

Prof. Dr. Aylin Baran

Prof. Dr. Ayşe Azman

Prof. Dr. Ayşe Canatan

Prof. Dr. Ayşe Güneş Ayata

Prof. Dr. Ayşe N. Saktanber

Prof. Dr. Bahattin Akşit

Prof. Dr. Biray Kolluoğlu

Prof. Dr. Birsen Şahin Kütük

Prof. Dr. Bülent Kara

Prof. Dr. Esma Durugönül

Prof. Dr. F. Umut Beşpınar

Prof. Dr. Faruk Kocacık

Prof. Dr. Fuat Güllüpınar

Prof. Dr. G. Demet Lüküslü

Prof. Dr. Gülsen Demir

Prof. Dr. H. Sibel Kalaycıoğlu

Prof. Dr. Halime Ünal Reşitoğlu

Prof. Dr. Hayriye Erbaş

Prof. Dr. Helga Rittersberger Tılıç

Prof. Dr. Hülya Yüksel

Prof. Dr. Kezban Çelik

Prof. Dr. Lütfi Sunar

Prof. Dr. M. Aytül Kasapoğlu

Prof. Dr. Mahmut Hakkı Akın

Prof. Dr. Mehmet Ecevit

Prof. Dr. Muammer Tuna

Prof. Dr. Nadir Suğur

Prof. Dr. Nevin Güngör Ergan

Prof. Dr. Nilay Çabuk Kaya

Prof. Dr. Nuran Erol Işık

Prof. Dr. Oya Açıkalın Rashem

Prof. Dr. Serap Suğur

Prof. Dr. Sevinç Güçlü

Prof. Dr. Songül Sallan Gül

Prof. Dr. Suvat Parin

Prof. Dr. Şevket Ökten

Prof. Dr. Yaşar Erjem

Prof. Dr. Yıldız Akpolat

Prof. Dr. Yıldız Ecevit

Prof. Dr. Zafer Cirhinlioğlu

Prof. Dr. Zuhal Yonca Odabaş

Doç. Dr. Ayşe İdil Aybars

Doç. Dr. Çağatay Topal

Doç. Dr. Emre Gökalp

Doç. Dr. Günnur Ertong Attar

Doç. Dr. Haktan Ural

Doç. Dr. Murat Arpacı

Doç. Dr. Yasemin Yüce

Dr. Öğr. Üyesi Akın Bakioğlu

Dr. Öğr. Üyesi Aylin Çakıroğlu Çevik

Dr. Öğr. Üyesi Barış Mücen

Dr. Öğr. Üyesi Besim Can Zırh

Dr. Öğr. Üyesi Erhan Akarçay

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin Con Wright

Dr. Öğr. Üyesi İlhan Zeynep Karakılıç

Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Arslan

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Kurnaz

KONGRE AÇILIŞ KONUŞMALARI

Galatasaray Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. A.Muhammed Uludağ

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr İpek Merçil

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim üyesi Prof.Dr. Ali Ergur

Uluslararası Sosyoloji Derneği Başkanı Prof. Dr. Geoffrey Pleyers

Avrupa Sosyoloji Derneği Başkanı Prof.Dr. Ligia Ferro

Ulusal Sosyoloji Derneği Başkanı Prof.Dr Sibel Kalaycıoğlu

Prof. Dr. Jan Spurk, Université Paris-Cité (Sorbonne) - Davetli konuşmacı

Açılış Paneli:

Cumhuriyetin 100. yılında Sosyoloji: Moderatör Prof.Dr. Nevin Güngör Ergan

Prof.Dr Bahattin Akşit

Prof.Dr. Ali Ergur

İÇİNDEKİLER

Düzenleme Kurulu 3

Bilim Kurulu 4

Kongre Açılış Konuşmaları 5

-BİLDİRİ ÖZETLERİ

21. Yüzyıldaki Kapitalist Üretim Tarzı: Küresel Krizin Yörünge İzleri 19

21. Yüzyılın Toplumsal Patolojisi: Toplumsal Bütünleşmenin Önündeki Bir Engel Olarak Dinsel Kollektif Narsisizm 20

6 Şubat Deprem Felaketinin Toplumsal Sonuçları: İstanbul Örneği 21

6 Şubat Depremleri, Infodemi ve Komplo Teorileri 22

6 Şubat Depremlerinin Ardından Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Hakları Perspektifinden Bir Değerlendirme 23

Afet Dönemlerinde Sosyologların Araştırmacı Rolleri Ve Konumları: Karaman-Sudurağı'ndan Yansımalar 24

Afet ve Örtük Kolektif Sessizlik: Kahramanmaraş Depremleri Örneği 25

Ailenin İnşası ve Ev Sahipliği Arasındaki İlişki 26

Aileyi Planlamaktan Aileyi Dengelemeye Cinsiyet Seçimi: Kuzey Kıbrıs'taki Bir Tüp Bebek Kliniğinden Etnografik Fragmanlar 27

Akademik Performansın Tıbbileştirilmesi: Üniversite Öğrencileri Arasında Dehb Tanısı ve Psikostimülan İlaç Kullanımı 28

Almanya'da Berlin Duvarına Çarpmak: Göç Sendromu 29

Almanya'daki Türklerin Dil Deneyimleri: Arafta Kalmak 30

Ananın Sesi" Dergisinde Kadın Kimliği:" Ülkücü Bacılar"- "Sözde Kızlar" 31

Anlam Sistemi Olarak Din 32

Anneli-Babalı Yetimler (Bir Kavram Önerisi) 33

Avukatların Perspektifinden Türkiye'de Çocuk Suçluluğu: Nitel Bir Araştırma Örneği 34

Belirsizliğe Doğru Yol Almak: Türkiye'de Adil Geçiş ve Sendikaların Rolü 35

Ben Kimliksizim" Emek Piyasasında Afgan Çobanlar 36

Ben Mülteci Değil Miyim? Kesişimsel Perspektiften Afgan Kadınlar ve Zorunlu Göç Deneyimleri 37

Beyaz Yakalı Profesyonellerin Covid – 19 Sonrası Döneme İlişkin Deneyimleri: İmkanlar, Taktikler Ve Krizler 38

Beyin Göçünü Anlamak: İstanbul'dan Berlin'e Göç Eden Gençlerin Deneyimleri 39

Günümüz 'Gıda Krizi' Sorununa Behice Boran Perspektifiyle Bakmak 115

Güven ve Tekinsizliğe ‘Kare (The Square)’ Enstalasyonu Üzerinden Bakmak 116

Güvence Nerede? Üniversite Öğrencilerinin Çalışma Hayatına Yönelik Devletçi ve Liberal Eğilimleri 117

Güvenlikleştirme Perspektifinden Toplumsal Cinsiyet Karşıtı Hareketleri 118

Hafif Zihinsel Engeli Bulunan Gençlerin İstihdam Sorununa Yönelik Nitel Bir Çalışma: Aydın İli Örneği 119

Hak Temelli Sivil Toplum Kuruluşlarında Çalışan Uzman ve Profesyonellerin Prekaryalaşması.. . 120

Hakkâri’de Yaşayan Kadınların Levirat Evlilikle İlgili Deneyimleri: Hayalet ve Masrafsız Evlilik 121

Herkese Enteresan Gelen Bize Normal Geliyor”: Sosyal Hizmet Çalışanlarının Şiddet Algısı Üzerine Bir Araştırma 122

Influencerlaşan Siyasal Hareketler: Türkiye İşçi Partisi Örneği 123

İdeal Kadın Tasarımı’nın Bir Aracı Olarak Süreli Yayınlar: Türk Kadını Dergisi Örneği (1966-1973) 124

İklim Değişikliği Kırılganlığının Üretiminde Örtüaltı Yetiştiriciliğinin Yaygınlaşması ve Koşu Bandı Üretim Sistemi 125

İklim Değişikliği ve Kadın 126

İklim Değişikliği ve Kadınlar Üzerindeki Etkisi: Doğal Kaynak Kullanımına İlişkin Bir Değerlendirme 127

İklim Değişikliğini Azaltmada Rüzgar Enerjisinin Neoliberal Politikalar Bağlamında Çanakkale Örneğinde İncelenmesi 128

İklim Kaynaklı Göçün İki Hali: “İklim Mültecileri” Ve “İklim Değişikliğine Uyumun Failleri” 129

İklim Krizi ve Kadınlar: Ekofeminist Bir Değerlendirmė 130

İklim Krizi, Yenilenebilir Enerji ve Yerel Direnişler: Jeotermal Santral Protestoları 131

İklim ve Çevre Krizi Çağında Permakültürcü Olmak 132

İlişkisel Mekânda Ortaklaşan Sesler: Göçmen ve Yerel Öğrenci Deneyimleri 133

İnsan ve Hayvan Etkileşimi: All That Breathes Filminin Düşündürdükleri 134

İnsan-Yapay Zekâ İlişkisinin Dönüşümü: Akıllı Haz Makineleri 135

İstanbul’da Göçmen Evsizlerin Evsizlikle Başa Çıkma Stratejileri 136

İskan Ve Yeniden İnşa: 2023 Depremi ve Antiochia 137

İstisna Halinin Dayatılması Olarak Covıd-19 Salgını: Agamben’in Temel Kavramları Üzerinden Salgına Bakış 138

İşçi Kadınların Avrupa’ya Gidişi: Cinsellik, Ahlaki Panik ve Bedenlerin Denetimi 139

İKLIM DEĞIŞIKLIĞINI AZALTMADA RÜZGAR ENERJISININ NEOLIBERAL POLITIKALAR BAĞLAMINDA ÇANAKKALE ÖRNEĞINDE İNCELENMESI

Betül Kızıltepe[1]

Fazilet Dalfidan[2]

Nesibe Ayşe Sağlam[3]

Bu çalışma iklim değişikliğini azaltma stratejilerinden yenilenebilir enerji kaynağı olarak rüzgar enerjisinin gelişimini neoliberal politikalar kapsamında değerlendirmektedir. Rüzgar enerjisi yatırımlarının yerel düzeyde politik, ekonomik, çevresel ve sosyal olarak nasıl şekillendiği neoliberal politikaların unsurları ve mekanizmaları dikkate alınarak analiz edilmiştir. Bu bağlamda yerel düzeydeki rüzgar enerjisinin gelişiminde devlet-sermaye ilişkisinin niteliği, devletin ve sermayenin rolü ve yerel halkın bu ilişkide nasıl konumlandığı irdelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmanın katmanlarını yerel paydaşlar (aktörler) ve rüzgar enerjisi santrali (RES) şirketleri (ÇED Gerekli'dir kapsamında olanlar ve olmayanlar) oluşturmuş; iç içe geçmiş çoklu durum deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Çanakkale'deki RES şirketleri ve bu santrallerin kurulduğu bölgedeki yerel paydaşlar (bölge halkı, belediye, sivil toplum kuruluşları, üniversite) oluşturmuştur. Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen alan çalışmasında bölge halkı, yerel paydaşlar ve RES şirketleri için üç ayrı yarı-yapılandırılmış soru formu kullanılmış olup; bölge halkından 47, yerel paydaşlardan 7 ve RES şirket çalışanlarından 2 kişi olmak üzere toplamda 56 kişi ile görüşülerek veriler toplanmıştır. Araştırma verileri, kırsal çevrenin enerji piyasasının yeni mekanlarına dönüştüğünü göstermektedir. Bölgedeki rüzgar enerjisi yatırımları, devletin düzenleme mekanizmaları (yasal ve kurumsal düzenlemeler) aracılığıyla yerli-yabancı sermaye iş birliğiyle (çokuluslu şirketler) kapitalist birikim süreçlerinin bir parçası haline gelmektedir. RES'lerin kurulumu için tarım arazileri kamulaştırılmakta; orman ve mera arazileri özelleştirilerek kullanıma açılmaktadır. Özelleştirme kırsal nüfusun ortak alan (ormanlar ve meralar) kullanımlarını, erişimlerini sınırlandırırken ve ormanlık alanların azalmasına neden olmaktadır. Kamulaştırma, özel mülk olan tarım arazilerinin gönüllü olarak veya mahkeme aracılığıyla köylüden satın alınmasıyla mülksüzleştirmeye yol açmaktadır. Bununla birlikte RES'lerin ortak kullanım alanları olan ve kamu genelinde yararlanılan orman ve mera arazilerine kurulması, erişimi kısıtlaması nedeniyle mülksüzleştirme olgusunun bir diğer boyutunu yansıtmaktadır. Böylece devlet, özelleştirme ve kamulaştırma aracılığıyla rüzgar enerjisi yatırımlarında aktif bir aktör rolü üstlenmekte; rüzgar enerjisinin iklim değişikliğini azaltmadaki rolü bir ölçüde kapitalist birikim sürecinin gölgesinde kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Rüzgar Enerjisi, Neoliberal Politikalar, Devlet, Sermaye, Kırsal Çevre

*Bu çalışma, veri analiz süreci devam eden "İklim Değişikliğini Azaltma Politikaları Bağlamında Rüzgar Enerjisi Santrallerinin Sosyal Kabulünü Etkileyen Mekanizmaların Enerji Adaleti Çerçevesinde Değerlendirilmesi: Çanakkale'de Bir Vaka Çalışması" başlıklı TÜBİTAK tarafından desteklenen 122K676 Numaralı 1002-A Hızlı Destek Projesi'nin alan çalışması verileri kullanılarak hazırlanmıştır. ** Projeye danışmanlık yapan Doç. Dr. Savaş Evran'a ve saha çalışmasında emeği geçen bursiyer öğrencilerimiz Gözdenur Yılmaz'a ve Ayça Soykan'a katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

1 Dr. Öğretim Üyesi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, betulkiziltepe@balıkesir.edu.tr

2 Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, fazilet1988@gmail.com

3 Dr. Öğretim Üyesi, Erzurum Teknik Üniversitesi, Felsefe Bölümü, nesibe.saglam@erzurum.edu.tr